

Încetarea stării de urgență și instituirea stării de alertă în sectorul energetic

Cabinetul de Miniștri a aprobat **încetarea stării de urgență în sectorul energetic, începând cu data de 25 aprilie 2026**. Această decizie vine ca urmare a unei analize a indicatorilor de risc, care confirmă că măsurile excepționale luate și-au atins scopul, iar situația s-a stabilizat suficient pentru a reveni la un regim de monitorizare prin starea de alertă.

Instituirea stării de urgență a oferit pârgii cu ajutorul căroră s-au reușit performanțe care, în condiții normale, ar fi durat luni de zile:

1. Restabilirea infrastructurii critice: Linia electrică Vulcănești-Isaccea, afectată grav pe 23 martie, a fost reparată în doar 5 zile. Instituirea stării de urgență a determinat partea ucraineană să se mobilizeze, utilizând echipamente din rezervele lor de urgență, astfel evitând termene de livrare de peste 120 de zile. În lipsa disponibilității și posibilității de utilizare a echipamentelor din Ucraina, restabilirea infrastructurii ar fi generat costuri de import și logistice considerabil mai ridicate pentru echipamentul de înlocuire precum și costuri logistice suplimentare determinate de necesitatea livrării de urgență a echipamentului pe cale aeriană. Această rapiditate a prevenit deconectări masive care ar fi costat economia cu până la 0,02% din PIB pentru fiecare oră de întrerupere.

2. Eficiență financiară: Când linia Isaccea-Vulcănești a fost scoasă din funcțiune, riscam deconectări și o explozie a costurilor. În mod normal, o astfel de criză ne-ar fi obligat să cumpărăm energie de avarie, care este de două ori mai scumpă. Însă, folosind instrumentele stării de urgență, s-a reușit prevenirea acestei situații și s-a permis SA „Energocom” să securizeze energie pe căi comerciale la un preț de aproximativ două ori mai mic față de costul energiei de avarie, realizând economii directe pentru stabilitatea tarifelor cetățenilor.

3. Stabilitatea carburanților: S-a intervenit pe piața petrolieră nu pentru a restricționa, dar pentru a asigura aprovizionarea. Prin reducerea perioadei de referință pentru prețul motorinei la 7 zile, s-a permis prețurilor de la pompă să reflecte mai rapid scăderile de pe bursele internaționale. Mai mult, au fost deblocate finanțele unui operator, care a permis creșterea rezervelor de motorină de la 125 de tone la peste 1400 de tone în stații folosite strict pentru consum național, asigurându-ne că niciun cetățean nu rămâne fără combustibil în pragul sărbătorilor și nu doar.

Astăzi, pentru că infrastructura de energie este funcțională și are loc stabilizarea progresivă a pieței de produse petroliere, s-a decis că menținerea stării de urgență nu

mai este proporțională, dar este oportună revenirea la starea de alertă care va permite menținerea stocurilor la nivelul necesar, monitorizarea și ajustarea prețurilor, cu asigurarea că mecanismele care au funcționat în beneficiul oamenilor, rămân active pentru a preveni orice abuz sau volatilitate.

Astfel, în contextul celor menționate, cabinetul de Miniștri a decis **declararea stării de alertă la nivel național în sectorul energetic, pentru o perioadă de 60 de zile.**

Decizia vine într-un moment de tranziție de la starea de urgență fiindcă analiza indicatorilor de risc indică faptul că, deși faza critică a fost depășită, menținerea permanentă a unui nivel necesar al stocurilor de produse petroliere impune în continuare o gestionare riguroasă și o monitorizare constantă, în contextul unor constrângeri logistice internaționale care limitează flexibilitatea aprovizionării, generate de vulnerabilitățile din zona Strâmătorii Ormuz și de impactul continuu al atacurilor ruse asupra Ucrainei. Trecerea de la starea de urgență la starea de alertă reprezintă o abordare responsabilă și proporțională.

Prin instituirea stării de alertă, instituțiile statului se vor concentra pe următoarele obiective:

- 1. Protejarea puterii de cumpărare:** deși nu poate fi menținut mecanismul de calcul al prețului la motorină bazat pe media de 7 zile, introdus ca răspuns la volatilitatea generată de criza din Orientul Mijlociu, în locul mecanismului anterior de 14 zile, măsurile adoptate în perioada stării de alertă vor fi concentrate pe monitorizarea nivelului stocurilor de carburanți și a planurilor de achiziții și import ale operatorilor, astfel încât să nu fie pusă sub risc aprovizionare cu produse petroliere a Republicii Moldova.
- 2. Garantarea aprovizionării și securizarea stocurilor de carburanți:** se continuă monitorizarea riguroasă a pieței prin raportarea zilnică a stocurilor și planificarea importurilor pe 30 de zile, actualizată săptămânal. Pentru a preveni orice risc de penurie, s-au instituit următoarele restricții: Serviciul Vamal va permite exportul din Portul Giurgiulești doar dacă stocurile depășesc 25.000 tone pentru motorină și 2.500 tone pentru benzină. Mai mult, produsele petroliere care au intrat deja în țară și au fost puse în liberă circulație sunt blocate pentru export sau reexport. Se mențin, de asemenea, coridoarele verzi pentru vămuirea prioritară a importurilor, cu scopul de a asigura fluiditatea stocurilor la stațiile de alimentare.
- 3. Securizarea consumului intern de energie electrică:** ÎS „Moldelectrica” va seta la zero capacitatea de export în intervalul orelor 17:00-21:00, asigurând că energia disponibilă este direcționată prioritar către consumatorii casnici și instituțiile publice. În completare, se mențin listele de consumatori vitali care vor beneficia de prioritate absolută în alimentare în cazul apariției unor noi deficite neprevăzute în sistem.
- 4. Eficientizarea consumului public și prevenirea costurilor de avarie:** Se

implementează măsuri de solidaritate prin obligația administratorilor de clădiri publice de a reduce iluminatul interior cu 30% în intervalele de vârf: 06:00-09:00 și 17:00-23:00. Acestea sunt măsuri de responsabilitate colectivă care reduc presiunea asupra sistemului național și previn utilizarea energiei de avarie, evitând cheltuieli bugetare enorme și protejând stabilitatea tarifelor pentru cetățeni.

